

La crida a la revolta d'Hollande

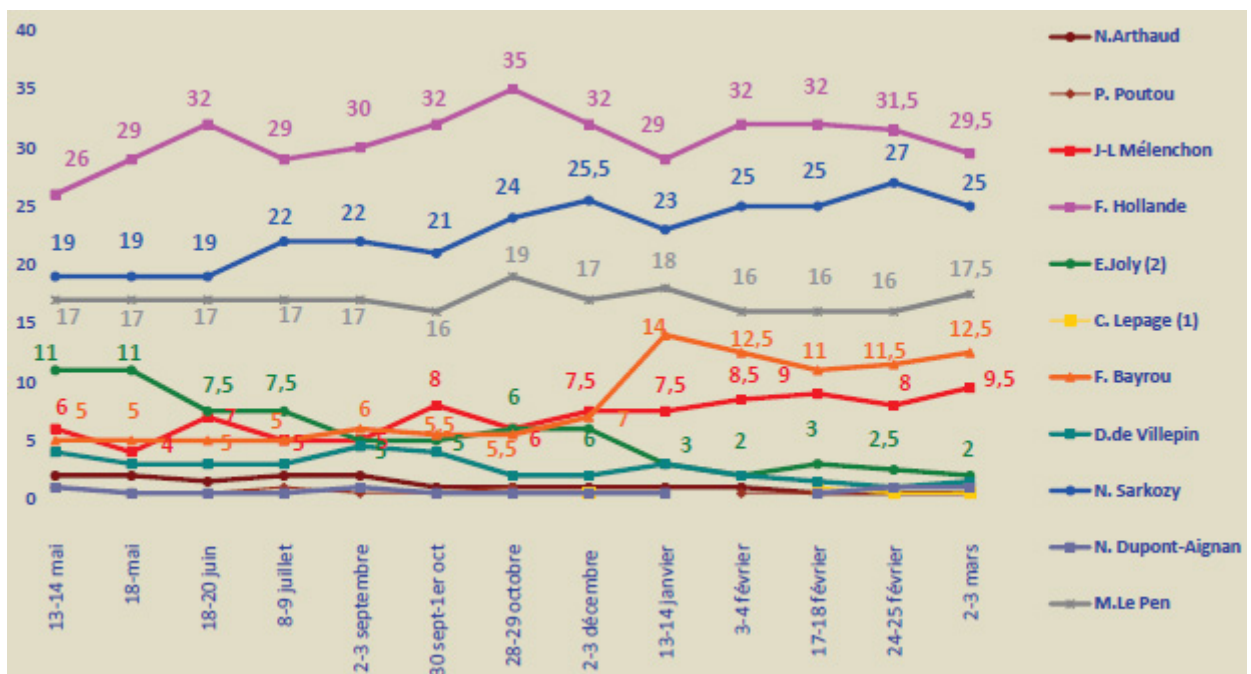

Presidencials a França 2012: ...i si funciona?

Oriol Bartomeus

Les darreres dades dels sondeigs pre-electoralis a França semblen apuntar cap a un escurçament de l'avantatge del candidat socialista, François Hollande, sobre l'actual president, el conservador Nicolas Sarkozy, fins al punt que alguns analistes han començat a posar en dubte la possible victòria d'Hollande. Què hi ha de cert en aquesta predicció?

L'avantatge mostrat per Hollande certament s'ha debilitat arran de l'inici 'oficiós' de la campanya (de fet, la campanya va arrencar amb les primàries socialistes de finals de l'any passat). Dels set punts de diferència en intenció de vot a la primera volta s'ha passat als 4,5, el que marca l'avantatge mínim del candidat socialista sobre Sarkozy en un any (segons les dades dels baròmetres d'Ipsos.)

Això sembla explicar-se pel propi inici de les hostilitats, és a dir, la concreció de la candidatura de l'actual president, que va trigar a fer-ho precisament buscant l'efecte allau. Un efecte que sembla propi de totes les eleccions presidencials. Tant el 2002 com el 2007 s'observa una millora de la intenció de vot al candidat conservador (Chirac primer i Sarkozy després) al començament de la precampanya, com si l'inici de la campanya tibés les hosts de la dreta.

La victòria d'Hollande, en perill?

Aquesta mobilització de suport cap a Sarkozy posa en perill la possible victòria socialista a dos mesos de la primera volta, com ràpidament han començat a dir alguns? Si es mira només la sèrie de sondeigs d'aquestes presidencials podria pensar-se que sí. Però si es compara amb la situació del 2002 o del 2007, la conclusió no pot ser aquesta. A dos mesos de la primera volta, el 2007 Sarkozy treia cinc punts d'avantatge a l'aspirant socialista, Ségolène Royal. És a dir, es donava gairebé exactament la situació inversa de l'actual. I el 2002, Chirac avantatjava el socialista Jospin de tres punts.

És precisament la comparació amb les convocatòries precedents el que aferma les possibilitats de victòria final per a Hollande.

Intenció de vot a la primera volta (Ipsos)			
	2002	2007	2012
	1 març	3 març	2-3 març
Chirac/Sarkozy	24	32	25
Jospin/Royal/Hollande	21	25	31,5
Le Pen	9	12,5	17,5
Bayrou	4	18	12,5

La intenció de vot al candidat socialista aquest any és clarament superior a la que mostraven Jospin el 2002 i Royal el 2007. De fet, és similar a la de Sarkozy fa cinc anys. En canvi, la intenció de vot al president és similar a la de Chirac el 2002 i netament inferior a la que mostrava el mateix Sarkozy fa cinc anys. El canvi d'escenari respecte de les presidencials de 2002 i 2007, tanmateix, és més profund i revela una possible transformació de les lògiques de la competència entre els partits a França.

Sarkozy es mou cap a la dreta

A començaments d'any, Sarkozy temia un escenari *à la 2002* però a l'inrevés: una segona volta entre Hollande i Marine Le Pen. Només cinc punts el separaven de la candidata ultra. Així que Sarkozy va començar la campanya amb un moviment que volia assegurar la seva frontera dretana. Seguretat, nacionalisme, immigració i algunes gotes de populisme van aconseguir aturar la candidata de l'extrema dreta, que havia anat guanyant terreny al flanc més conservador de l'UPM.

La lògica deia que Hollande havia d'aprofitar el viratge dretà del rival per intentar penetrar al centre, però el candidat socialista va sorprendre amb un moviment aparentment *gauchiste*: la proposta d'adopció d'una nova taxa impositiva del 75% als milionaris. Per què? Hollande sembla tenir garantits els suports de l'esquerra a la segona volta. Per què donar a la seva campanya un perfil tan *gauchiste* i posar en perill els suports imprescindibles que es necessiten al centre per poder guanyar la segona volta (com va fer Mitterrand el 1981 i el 1988)?

L'aposta d'Hollande és *gauchiste* només en aparença. De fet, el seu moviment no l'ha fet retrocedir al centre, sinó tot el contrari. Hollande és el candidat preferit entre els votants que pensen donar suport al centrista Bayrou a la primera volta, i la intenció de vot al socialista entre aquests no ha deixat d'augmentar des que ha començat la campanya.

Si a finals d'any, el 44% dels votants del líder del MoDem (Mouvement Démocrate) a la primera volta manifestaven intenció de votar Hollande a la segona, a principis de març han crescut fins el 50%. En canvi, les preferències per Sarkozy en aquest grup han caigut del 32% al 17%. Res a veure amb el que succeïa fa cinc anys, quan els electors de Bayrou es repartien entre Sarkozy i Royal a la segona volta (36% a 32%).

El centre, amb Hollande

Què ha passat ara? El centre s'ha tornat d'esquerres? No ben bé. La crisi ha fet emergir un dels components

tradicionals del centre francès, l'antiestablishment, i Hollande l'està sabent explotar en benefici propi i contra Sarkozy, que en l'imaginari del votant centrista és la personificació de la classe dirigent francesa.

El discurs "radical" del candidat socialista no només lliga amb la tradició "gauchista" a l'esquerra del PS, sinó que apel·la a les arrels democràtiques i de liberalisme tradicional d'una part important del votant de centre, il·lustrat, europeista i "modern". Enfront del discurs més estatalista de Sarkozy, Hollande fa una crida a la revolta dels ciutadans davant dels poderosos, i aquesta crida té ressò en un ample espectre ideològic, que li permet saltar les fronteres de l'esquema clàssic d'esquerra i dreta.

Falten menys de dos mesos per saber si l'experiment que aglutina l'extrema esquerra, la socialdemocràcia i el centre reformador i liberal en base a la revolta contra els causants de la crisi pot cristal·litzar en una plataforma que dugui François Hollande a l'Elisi. De moment, el suport del seu electorat, més vuit de cada deu votants de l'esquerra no socialista i cinc de cada deu del centre, li proporcionen un avantatge de setze punts sobre Sarkozy en intenció de vot. I si funciona?

Oriol Bartomeus és responsable de l'observatori electoral de la **Fundació Rafael Campalans**.

**Fundació
Rafael Campalans**